

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 488

гр. София, 16.02.2023 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО Ш ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в закрито заседание на шестнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мирослава Тодорова

Членове: Христинка Колева
Иво Юр. Хинов

като разгледа докладваното от Мирослава Тодорова Въззивно частно наказателно дело № 20231100600417 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 341, ал. 2 вр. чл. 377, ал. 2 НПК.

Постъпил е частен протест от прокурор при СРП срещу определение на СРС, НО, 131 състав по н.а.х.д № 7388/22 г. от 28.11.2022 г., с което е прекратено съдебното производство и делото е върнато на СРП за отстраняване на съществени процесуални нарушения.

В частния протест се твърди, че определението е неправилно и се иска неговата отмяна. Поддържа се, че обвиняемият е бил привлечен в това процесуално качество за престъпление по чл. 133, ал. 1, пр. 2, т. 2 вр. чл. 129, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 НК, което се твърди, че е извършено при непредпазливост под формата на небрежност. Прокурорът признава, че в текста на постановлението е отразена другата форма на непредпазливостта – самонадеяност, но определя това като техническа грешка, която не нарушава правото на защита на обвиняемия. По отношение на второто основание за прекратяване на съдебното производство – липса на тъжба на пострадалия, се изтъква, че пострадалият е бил разпитан, разяснени са му правата и неговите показания са способствали за установяване на извършителя.

Въззивният съд, като прецени изложените в протеста доводи и съдържанието на атакуваното определение, намира следното.

Първоинстанционното съдебно производство е образувано по постановление за освобождаване от наказателна отговорност на А. В. И. с налагане на административно наказание на основание чл. 78а НК за престъпление по чл. 133, ал. 1, пр. 2, т. 2 вр. чл. 129, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 НК.

В обстоятелствената част на постановлението след излагане на твърдения за деянието, предмет на разглеждане, е посочена словесно правната му квалификация, като е отразено, че с деянието е причинена по непредпазливост на В.А.В. средна телесна повреда. В следващия абзац специално са изложени твърдения за субективната страна на деянието, като е отразено, че разновидността на формата на вината е „самонадеяност“, а след това е изтъкнато, че „деецът не е предвиждал настъпването на общественоопасните последици, но е бил длъжен и е могъл да ги предвиди“.

С разпореждането, предмет на въззивната проверка, съдията-докладчик при

СРС приел, че не са налице процесуалните предпоставки за насрочване на делото в открито съдебно заседание, защото при изготвяне на постановлението с предложение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание са допуснати съществени процесуални нарушения, които са ограничили правото на защита на обвиняемия. Съдът приема, че е налице противоречие и неяснота при дефинирането на формата и разновидността на вината, тъй като, от една страна, се твърди, че деянието е извършено поради самонадеяност като разновидност на непредпазливостта, а от друга – са изложени твърдения, които съответстват на другата разновидност на непредпазливата вина – небрежност. На следващо място съдът е посочил, че съгласно чл. 161, ал. 2 НК за престъпленията по чл. 133 НК наказателното производство се възбужда по тѣжба на пострадалия до прокуратурата. В процесния случай обаче по делото не е приложена тѣжба на пострадалия или какъвто и да било документ, адресиран до прокуратурата или изявление в същия смисъл на пострадалия. Доколкото производството е започнало по реда на чл. 212, ал. 2 НПК с първото действие по разследването, в този случай не следва да се подхожда формално, като директно се прекрати наказателното производство, но за да продължи по посочената от прокурора правна квалификация, следва да се изясни волята на пострадалия дали желае да упражни правото си на сезиране на прокуратурата.

Въззивният съд, след като извърши самостоятелна проверка на предмета и развитието на делото, намира, че разпореждането е законосъобразно.

За да насрочи делото в открито съдебно заседание за разглеждане по реда на глава XXVIII НПК, съдията-докладчик първоначално извършва проверка по реда на чл. 377, ал. 1 НК. Съгласно цитираната разпоредба в правомощията на съда, при преценка на допустимостта на диференцираната процедура за освобождаване на подсъдимия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание глоба, се включва проверка за наличието на основанията по чл. 78а НК. В това правомощие несъмнено се включва и проверката за наличие на пречка за развитие на процеса, включително такава по смисъла на 161, ал. 2 НК. В разглеждания случай прокурорът е квалифицирал престъплението, за което предава на съд, по чл. 133 НК, т.е. то е от частно-публичен характер, което изисква, за да бъде валидно иницииран наказателният процес, пострадалият от престъплението да е направил недвусмислено писмено изявление за това, че сезира компетентния орган за възбуждането на производството. В частния протест прокурорът не оспорва констатацията на районния съдия, че по делото не е налице документ, който може да бъде квалифициран като писмено изявление на пострадалия за възбуждане на наказателното производство, но изразява становище, че е достатъчно, че пострадалият е бил разпитан в качеството на свидетел и показанията му са залегнали в основата на възприетата от прокурора фактическа обстановка. Поначало тези доводи на прокурора, в случай че наказателното производство е започнало за престъпление от кръга на посочените по чл. 161, ал. 1 НК, не могат да оправдаят липсата на писменото сезиране, което правната норма задължително изисква. Разпитът на свидетел се извършва по инициатива на органите на досъдебното производство, а не по инициатива на пострадалия, т.е. извършването му не представлява акт на сезиране. В процесния случай обаче е налице специфика, която не е обсъдена от първостепенния съд и не е съобразена от прокурора. Разследването е започнало за престъпление, за което наказателното преследване се провежда по общия ред, съответно – което се започва служебно от органите на досъдебното производство – престъпление по чл. 129, ал. 2 вр. ал. 1 НК. Следователно, за започване на досъдебното производство не се е изисквало сезиране от пострадалия. Очевидно в хода на разследването, въз основа на събраните по делото доказателства, органите на досъдебното производство са приели, че вярната правна квалификация на деянието е за непредпазливо, а не за умишлено нанасяне на средна телесна повреда,

поради което с постановление от 17.05.2022 г. обвиняемият е бил привлечен за първи път в това процесуално качество за престъпление по чл. 133, ал. 1, пр. 2, т. 2 вр. чл. 129, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 НК. При това положение, за да преценят дали провеждането на наказателно производство за такова престъпление е допустимо, органите на досъдебното производство е следвало в изпълнение на основния принцип на наказателния процес по чл. 15, ал. 2 и ал. 3 НПК да разясняват на пострадалия процесуалните средства за защита на неговите права и законни интереси и да му осигуряват възможност да ги упражни, т.е. да му разяснят правната възможност по чл. 161, ал. 1 НК и така да му осигурят съответното процесуално средство за защита. Уведомяването на пострадалия би осигурило и възможността му той да прибегне до друго средство за защита, в случай че не се съгласява, че нанесената му средна телесна повреда е извършена по непредпазливост, а не умишлено, и да обжалва постановлението за привличане на прокурор при СРП по реда на вътрешноинстанционния контрол по чл. 200 НПК пред прокурор от горестоящата прокуратура.

След като органите на досъдебното производство не са изпълнили процесуалното си задължение за уведомяване и разясняване на правата и правните средства за защита на пострадалия и по делото липсва писмено изявление в смисъла на чл. 161, ал. 1 НК, законосъобразно районният съд е приел, че е налице съществено процесуално нарушение от категорията на абсолютните, доколкото засяга изобщо валидността на процеса. Това съществено процесуално нарушение е отстранимо по указания от първоинстанционния съд начин.

На следващо място въззивният съд намира за законосъобразни и изводите на районния съд относно това, че в постановлението с предложение за освобождаване от наказателна отговорност на обвиняемия с налагане на административно наказание е допуснато противоречие в описанието на субективната страна на деянието, което е внесло непреодолима неяснота и тя може да бъде отстранена единствено чрез изготвяне на ново постановление. Това е така, тъй като за конкретната разновидност на непредпазливостта в постановлението се говори само в едно изречение, в което, първо, се казва, че тя е самонадеяност, а след това се описва съдържанието на небрежността. В частния протест прокурорът предлага на съда и обвиняемия да приеме, че едната част на изречението представлява техническа грешка, а другата част на изречението съдържа вярното твърдение. Този подход на тълкуване не може да бъде споделен, защото в случая става въпрос за понятийно противоречие, а то, доколкото е смислово, не може да бъде квалифицирано като такова от технически характер. Останалата част на постановлението не съдържа никакви недвусмислени указания относно действителната воля на прокурора да квалифицира субективната страна като самонадеяност или като небрежност, още повече, както сочи районният съдия, когато при описанието на деянието е отразено, че обвиняемият „отишъл при св. Виденов и го ударил в областта на главата“. В случая извън обхвата на преценка на съда е дали прокурорът правилно е приложил материалния закон, изисква се единствено да бъде проверено дали обвинителната теза е ясна. Видно от естеството на изтъкнатото противоречие, тезата на обвинението относно субективното отношение на дееца към извършеното е останала напълно неясна.

Поради изложените съображения въззивният съд намира, че разпореждането на първостепенния съдия-докладчик за прекратяване на съдебното производство и връщането на делото на прокурора е правилно, поради което следва да бъде потвърдено.

Така мотивиран Софийският градски съд, III въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА разпореждане на СРС, НО, 131 състав по н.а.х.д № 7388/22 г. от 28.11.2022 г., с което е прекратено съдебното производство и делото е върнато на СРП. Определението не подлежи на обжалване и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____